

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/75/2017
Identifikačné číslo spisu:	3714211680
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3714211680.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C. W., bývajúceho v G., proti žalovanému G. V., bývajúcemu v G., zastúpenému JUDr. Ing. Milanom Očkom, advokátom so sídlom v Žiline, Kuzmányho č. 18, o zaplatenie 1 161,57 €, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7 C 95/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. júna 2016 sp. zn. 19 Co 35/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 8. júla 2015 č.k. 7 C 95/2015-75 zaviazal žalovaného v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi sumu 1 127,57 € a trovy konania v sume 487,46 €, a konanie v časti zaplatenia sumy 34 € v dôsledku späťvzatia žaloby zastavil. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že v mesiacoch jún 2013 a február 2014 účastníci uzavreli dve zmluvy o pôžičke, na základe ktorých žalobca poskytol žalovanému celkovo sumu 1 487,57 € a ich súčasťou bola aj dohoda, podľa ktorej sa žalovaný požičanú sumu zaviazal splácať po 40 € mesačne. Žalovaný na dlžnej sume uhradil žalobcovi len 360 € a od júna 2014 žiadne splátky nerealizoval. Preto s poukazom na ustanovenie § 657 Občianskeho zákonníka žalobe do výšky 1 127,57 € vyhovel. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalovaného proti vyhovujúcemu výroku rozsudkom z 23. júna 2016 sp. zn. 19 Co 35/2016 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny (§ 219 O.s.p.), žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 83,76 €. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie ako i s jeho právnym posúdením veci

3. Žalovaný podal 10. septembra 2016 proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť

odôvodnil § 420 písm. f/ CSP, nakoľko súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedenú vadu zmätočnosti videl v tom, že súd prvej inštancie na pojednávaní 19. mája 2015 vec meritórne prejednával, napriek tomu, že svoju neprítomnosť listom z 15. mája 2015 ospravedlnil, že napriek jeho predchádzajúcim žiadostiam o oslobodenie od súdneho poplatku a ustanovenie advokáta na zastupovanie nebol v tomto smere poučený a jeho právach a možnostiach, že v konaní na súde prvej inštancie nebola dodržaná zákonná lehota na prípravu pojednávania v zmysle § 115 ods. 2 O.s.p. Ďalej uviedol, že rozhodnutia súdov sú aj nedostatočne odôvodnené a súdy vec nesprávne posúdili aj po právnej stránke. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal, aby dovolací súd rozsudky súdov nižšej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 viackrát (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. V danom prípade žalovaný uplatnil dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

9. Pokiaľ žalovaný tvrdí, že súd prvej inštancie na pojednávaní 19. mája 2015 vec meritórne prejednával, napriek tomu, že svoju neprítomnosť listom z 15. mája 2015 ospravedlnil a vo veci konal napriek jeho predchádzajúcim žiadostiam o oslobodenie od súdneho poplatku a ustanovenie advokáta na zastupovanie a ho v tomto smere nepoučil a jeho právach a možnostiach, ako že v konaní na súde prvej inštancie nebola dodržaná zákonná lehota na prípravu pojednávania v zmysle § 115 ods. 2 O.s.p., dovolací súd poukazuje na to, že prvoinstančný súd v danej veci konal za účinnosti právnej úpravy účinnej do 30.

júna 2016 (Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len „O.s.p.“).

9.1. Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný účastníkovi poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka je vyjadrená hlavne v ustanovení § 115 ods. 2 O.s.p., ktoré súdu ukladá predvolať účastníkov na pojednávanie tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Je na účastníkovi, či využije svoje právo zúčastniť sa pojednávania na súde. Ak účastníkovi bráni určitá prekážka v účasti na pojednávaní, mal by z tohoto dôvodu požiadať o odročenie pojednávania, pričom treba súdu oznámiť dôvod tejto žiadosti. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. súdu umožňuje prejednať vec aj v neprítomnosti takéhoto účastníka, ktorý - hoci riadne predvolaný - sa nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Z tohto predpokladu vychádza aj ustanovenie § 119 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

9.2. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie potupoval v súlade s § 115 ods. 2 O.a.p. ako i s § 101 ods. 2 O.s.p. Ako vyplýva zo zápisnice o pojednávaní 22. apríla 2015, na ktorom bol žalovaný osobne prítomný, pojednávanie bolo pre neprítomnosť žalobcu odročené na 19. mája 2015, ktorý termín pojednávania vzal žalovaný na vedomie. Z toho dôvodu je nepravdivé tvrdenie žalovaného o nedodržaní lehoty na prípravu pojednávania stanovenej v § 115 ods. 2 O.s.p.

9.3. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalovaný 15. mája 2015 doručil súdu prvej inštancie podanie označené ako „žiadosť o legítimne pojednávanie v neprítomnosti účastníka“ (č.l. 41 spisu), v ktorom ospravedlnil neúčast' na pojednávaní 19. mája 2015. Z obsahu tejto žiadosti jednoznačne vyplýva, že žalovaný žiadal pojednávať v jeho neprítomnosti, keď uviedol, že „k prejednávanej veci sa nebudem už viac vyjadrovať a žiadam súd aby ospravedlnil moju neúčast' a konal v neprítomnosti, nakoľko mu to zákon umožňuje. Ponechávam si svoje právo na podanie odvolania...“.

9.4. Pokiaľ žalovaný namieta nesprávny postup súd prvej inštancie, keď ho napriek jeho žiadostiam o oslobodenie od súdneho poplatku a ustanovenie advokáta na zastupovanie, o jeho právach a možnostiach v tomto smere nepoučil, dovolací zistil, že súd prvej inštancie už v platobnom rozkaze, ktorý vydal 28. novembra 2014 pod č.k. 7 Ro 244/2014-16 žalovaného poučil v zmysle § 30 O.s.p. a § 138 O.s.p. Na základe žiadosti žalovaného uvedenej v odpore proti platobnému rozkazu súd prvej inštancie aj uznesením zo 17. februára 2015 č.k. 7 Ro 244/2014-34 žalovanému priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by žalovaný požiadal Centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta na zastupovanie v konaní a túto skutočnosť súdu oznámil, a to aj napriek opakovaným poučeniam zo strany súdu v zmysle § 30 O.s.p. uvedeným v predvolaniach na pojednávanie na 22. apríla 2015, 10. júna 2015, 8. júla 2015, na ktorom súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok.

10. Postupom prvoinštančného súdu, ktorý sa nepriechil zákonu, nemohlo z vyššie uvedených dôvodov uvedených žalovaným dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

11. K tvrdeniu žalovaného, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené, dovolací súd poukazuje na doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu - R 111/1998, R 2/2016, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016, v zmysle ktorých nedostatok odôvodnenia rozhodnutia (nepreskúmateľnosť) bol považovaný len za vlastnosť rozhodnutia súdu, ktorý zmätočnosť rozhodnutia nezakladá.

11.1. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedenie ustanovení, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlenie právnych úvah, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

12. Pokiaľ žalovaný v dovolaní namieta aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, najvyšší súd k tomu uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo

97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

12.1. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

13. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, a preto dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

14. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.